

11/2023 TXOSTENA, UZTAILAREN 6KOA, KONTRATAZIO PUBLIKOAREN A HOLKU- BATZORDEAREN OSOKO BILKURARENA.

XEDEA: EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO SEKTORE PUBLIKOAN EUSKARAREN ERABILERA NORMALIZATZEKO DEKRETU-PROIEKTUA.

I.- AURREKARIAK.

2023ko maiatzaren 17an, Kultura eta Hizkuntza Politika Saileko Zerbitzu Zuzendaritzako aholkularitza juridikoak txostena eskatu zuen, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoan euskararen erabilera normalizatzeko dekretu-proiektuari buruzkoa, proiektu horren kopia eta hari buruzko dokumentuak erantsita. Eskaera Kontratazio Publikoaren Aholku Batzordera bidali da, eta dekretu-proiektuaren kopia erantsi da.

Espedientea prozedurak elektronikoki izapidetzeko Tramitagune aplikazio informatikoaren bidez izapidetu da (erreferentzia: DNCG_DEC_409/22_11).

II. ESKUMENA.

Hasteko, Xedapen Orokorrek Egiteko Prozedurari buruzko ekainaren 30eko 6/2022 Legearen 3.1 artikulua xedatzen duenez, «xedapen orokor arauemaileak dira, edozein gairen gainekoak izanik ere, legearen, legegintzako dekretuaren, dekretuaren edo aginduaren forma hartzen dutenak, eta antolamendu juridikora berrikuntzak dakartzaten arau juridikoak dauzkaten eta zehaztutako edo zehaztu gabeko epe baterako mota askotako egintzen oinarri diren xedapenak».

Hala, Kontratazio Publikoaren Aholku Batzordeak eskumena du aipatu arau-proiektuari buruzko txostena egiteko, Euskal Autonomia Erkidegoko Sektore Publikoaren Kontratazioaren araubidea ezartzeko uztailaren 27ko 116/2016 Dekretuaren 27. artikuluko 1. apartatuaren a. letran xedatutakoari jarraikiz.

«27. artikulua.– Aholkularitza-eginkizunak.

Aholkularitza-eginkizuna betetzean, hauek egitea dagokio Kontratazio Publikoaren Aholku Batzordeari:

a) Honako hauei buruz nahitaez informatzea:

1.– Kontratazio publikoaren alorreko edo haren eremuan eragiten dutenei buruzko xedapen orokorren proiektuak edo aurreproiektuak, Gobernu Kontseiluak edo hango sailburuek onartu beharrekoak. ...».

Xedapen-proiektua denez, eta xedetzat ez duenez sektore publikoko erakundeak sortzea edota Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko eta Instituzionaleko erakundeen egitura organiko eta funtzionalak arautzea, 116/2016 Dekretuaren 30. artikuluaekin bat, txostena onartzeko eskumena Aholku Batzordearen Osoko Bilkurari dagokio. Are gehiago, edukiak osoko bilkura horretan dauden kontratazio-organo eta -arlo guztiei eragiten die zuzenean.

Horri jarraikiz, eta aipatutakoaren babesean, txosten hau ematen dugu, aipaturiko arauetan xedatutakoa betetzeko. Txosten hau soil-soilik dagokie proposamenean sektore publikoaren kontratazioaren araubide juridikoari eragiten dioten alderdiei, Kontratazio Publikoaren Aholku Batzorde honen eskumena kontratazio publikoaren gai propioetara mugatzen baita.

III. – OHARPEN JURIDIKOAK.

Lehenik eta behin, 1978ko Espainiako Konstituzioaren 3. artikulua araberan, xedatzen da, gaztelaniarekin batera, Espainiako gainerako hizkuntzak ofizialak izango direla dagozkien autonomia-erkidegoetan, bakoitzaren autonomia-estatutuen arabera.

Halaber, Euskal Herriko Autonomia Estatuaren abenduaren 18ko 3/1979 Lege Organikoaren 6. artikulua ezartzen du euskara dela Euskal Autonomia Erkidegoko berezko hizkuntza ofiziala, eta aldarrikatzen du bertako biztanle guztiek euskara eta gaztelania jakiteko eta erabiltzeko eskubidea dutela. Era berean, artikulua horrek bi hizkuntza ofizialen erabilera bermatzeko erantzukizuna aitortzen die erakunde erkideei, haien ofizialtasuna arautzekoa, bai eta haien jakintza ziurtatzeko beharrezkoak diren bitartekoak eta neurriak erabakitzeko eskumena ere.

Ondoren, azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legeak, Euskararen Erabilpena Arauzkotzeak, 5.2 artikuluan, funtsezko hizkuntza-eskubideak aitortzen dizkie EAEko herritarrei gizarte-bizitzako hainbat eremutan. Halaber, arau horren 6. artikuluan herritar guztiei aitortzen zaie, autonomia-erkidegoaren lurraldean, administrazio publikoarekiko harremanetan euskara zein gaztelania erabiltzeko eskubidea, eta beren aukerako hizkuntza ofizialean hartuak izatekoa ere bai. Horretarako, aurreikusten du neurri egokiak hartuko direla eta beharrezkoak diren baliabideak bideratuko direla eskubide hori arian-arian gauzatu dadin bermatzeko.

Herritarrek EAEko administrazio publikoekiko harremanetan hizkuntza-eskubideak izango dituztela bermatzeko, Euskararen Erabilpena Arauzkotzeak azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legea eta Euskal Funtzio Publikoari buruzko uztailaren 6ko 6/1989 Legea eman ziren.

Bestalde, Europako Kontseiluaren Eskualdeetako eta Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutunaren 10.3 artikulua, Strasburgon egina 1992ko azaroaren 5ean eta Espainiako Erresumak 2001ean berretsia, zerbitzu-prestazioaz arduratzen diren administrazio-agintarientzako beharrezkoak diren betebeharrak jasotzen ditu:

«Administrazio-agintariek edo horien kontura jarduten duten beste pertsona batzuek bermatzen dituzten zerbitzu publikoei dagokienez, eskualdeetako edo eremu urriko hizkuntzak erabiltzen diren lurraldeetan, hizkuntza bakoitzaren egoeraren arabera eta hori posiblea den neurrian, konpromiso hauek hartu dituzte Gutuna sinatu duten alderdiek:

- a) zerbitzua ematean eskualdeetako edo eremu urriko hizkuntzak erabiltzen direla zaintzea; edo*
- b) eskaerak eskualdeetako edo eremu urriko hizkuntzetako batean aurkeztu eta erantzuna hizkuntza horietan jasotzea baimentzea hizkuntzotako hiztunei; edo*
- c) eskaerak eskualdeetako edo eremu urriko hizkuntzetako batean aurkeztea baimentzea hizkuntzotako hiztunei».*

Duela gutxiko Euskal Enplegu Publikoari buruzko abenduaren 1eko 11/2022 Legeak, Euskal Funtzio Publikoari buruzko uztailaren 6ko 6/1989 Legea indargabetzen duenak, 187. artikuluan aurreikusten du EAEko sektore publikoko erakundeetan dauden lanpostu guztiek esleituta dutela dagokien hizkuntza-eskakizuna, eta horrek zehazten du lanpostua hornitzeko eta betetzeko beharrezkoak diren euskarazko hizkuntza-gaitasuneko mailen multzoa.

Dekretu-proiektu honen xedea da erabateko efikazia ematea Euskal Enplegu Publikoari buruzko abenduaren 1eko 11/2022 Legean hizkuntza-normalizazioaren arloan jasotako xedapenei. Horretarako, EAEko sektore publiko osorako normalizazio-arau orokor komunak bateratzea du helburu. Izan ere, beren izaera eta berezitasun funtzionalak direla-eta, apirilaren 15eko 86/1997 Dekretuaren aplikazio-eremutik kanpo geratu ziren (irakaskuntza, osasuna, Ertzaintza eta justizia), bai eta orain arte normalizazio-prozesutik kanpo egon diren beste subjektu publiko batzuk ere. Halaber, EAEko sektore publiko osoaren koordinazioa ziurtatu nahi du.

Dekretu-proiektua honela geratzen da egituratuta:

1. Zioen azalpena.
2. Xedapen-zatia, lau kapitulutan antolatutako 54 artikulurekin.
3. 5 xedapen gehigarri.
4. 5 xedapen iragankor.
5. 1 xedapen indargabetzaile eta
6. 2 azken xedapen.

Kontratazioari buruzko guztia jasota dago dekretu-proiektu horren 13. artikuluan, kontratazio publikoko prozedurei buruzkoan, eta honela dio gaztelaniaz:

«1.– A fin de que los derechos lingüísticos de los ciudadanos y ciudadanas y el cumplimiento de la regulación de oficialidad lingüística del euskera y el castellano no sufran menoscabo alguno en la ejecución de los procedimientos de contratación pública celebrados por las entidades del sector público vasco, los órganos de contratación incluirán las cláusulas que sean precisas en cada supuesto, de modo que se cumplan las siguientes condiciones:

a) El objeto del contrato deberá cumplir la normativa en materia lingüística que le resulte aplicable por su propia naturaleza y por las características de la entidad titular de la prestación.

b) En el caso de que el procedimiento de contratación tenga por objeto una prestación dirigida o en cuya ejecución se establezca una relación directa con la ciudadanía, los ciudadanos y ciudadanas serán atendidos en la lengua oficial que elijan y, además, la prestación se ejecutará en condiciones lingüísticas equivalentes a las que sean exigibles a la entidad titular de la prestación.

2.– Los pliegos de condiciones administrativas particulares y de prescripciones técnicas se publicarán en las dos lenguas oficiales, a excepción de aquellos documentos de carácter gráfico o eminentemente técnico, que podrán redactarse en una de las lenguas oficiales.

Asimismo, los pliegos que rigen el procedimiento de contratación establecerán, atendiendo al objeto del contrato, las condiciones lingüísticas de ejecución del contrato.

3.– En las condiciones de ejecución del contrato se podrán incluir los aspectos relativos a la lengua que se empleará en las relaciones entre la entidad contratante y la adjudicataria.

4.– En el caso de contratos que tengan por objeto la realización de estudios, informes, proyectos u otros trabajos de similar naturaleza, el órgano de contratación podrá establecer en los pliegos que rigen

el procedimiento de contratación que sean redactados, por lo menos, en euskera, salvo que, atendida la finalidad del contrato, se requiera su redacción en lengua castellana».

lido horretan, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/24/EB Zuzentarauak, kontratazio publikoari buruzkoak, honako hau ezartzen du 70. artikuluan: *«Botere adjudikatzailerik kontratuaren exekuzio-baldintza bereziak ezarri ahalko dituzte, baldin eta kontratuaren objektuari lotuta badaude, 67. artikuluko 3. apartatuak zehazten duenaren arabera, eta lizitazio-deialdian edo kontratazioaren baldintza-agirietan zehazten badira. Aipatutako baldintzek askotariko kontsiderazioak jaso ahalko dituzte: ekonomikoak, berrikuntzakoak, ingurumenekoak, sozialak edo enpleguak».*

Horri dagokionez, 2014/24/EB Zuzentaruako 40. kontuan hartuzkoaren arabera: *«Ingurumen-, gizarte- eta lan-zuzenbideko xedapenak betetzen direla kontrolatu behar da lizitazio-prozeduraren fase guztietan; hots, parte-hartzaileen aukeraketan eta kontratuen adjudikazioan aplikatu beharreko printzipioak aplikatzerakoan, baztertzeko irizpideak aplikatzerakoan eta nabarmenki baxuak diren eskaintzei dagozkien xedapenak aplikatzerakoan».*

Era berean, Zuzentaruaren 104. kontuan hartuzkoak hau xedatzen du: *«kontratu bat gauzatzeko baldintzen helburua betearazpen horri buruzko betekizun espezifikoak ezartzea da. Kontratuak adjudikatzeko irizpideekin gertatzen ez den bezala, horiek baitira eskaintzen kalitatearen konparaziozko ebaluazioa egiteko oinarria, kontratu bat gauzatzeko baldintzak betekizun objektibo finkoak dira, eskaintzen ebaluazioan eragiten ez dutenak»*, eta honako hau aldarrikatzen du: *«kontratu bat gauzatzeko baldintzek bateragarriak izan behar dute zuzentarau honekin, baldin eta zuzenean edo zeharka diskriminatzaileak ez badira eta kontratuaren objektuarekin lotuta badaude».*

Indarrean dagoen Estatuko araudiari dagokionez, Sektore Publikoko Kontratuei buruzko azaroaren 8ko 9/2017 Legearen (aurrerantzean, SPKL) 1.3 artikulua honako hau xedatzen du: *«Kontratazio publiko orotan, zeharkako eta aginduzko eran, irizpide sozial eta ingurumenekoak sartuko dira, kontratuaren objektuarekin zerikusia duten bitartean» (SPKLren bidez egiten da Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB Zuzentaruaren transposizioa Espainiako ordenamendu juridikora).*

Halaber, SPKLren 76.2 artikulua, zeina ez baita oinarritzakoa, honako hau ezartzen du: *«Kontratazio-organismoek aukera izango dute lehiakideei edo lizitatzailerik eskatzeko, baldintza-agirietan horrela jasota utzi badute, beren kaudimena edo –hala badagokio– sailkapena egiaztatzeaz gain konpromisoa har dezatela kontratua egikartzeko behar diren giza bitartekoak edo bitarteko materialak jartzeko».* Eta 3. apartatuan, honakoa xedatzen du: *«Kontratistaren sailkapenerako kaudimen-baldintza gehigarri moduan giza baliabideak edo baliabide materialak atxikitzea zentzuz, justifikatuta eta entitatearekiko eta kontratuaren izaerarekiko eta ezaugarriekiko modu proportzionalean egingo da, halako moduz non ez duen mugatuko enpresek lizitazioan parte har dezatela».*

SPKLren 86.1 artikulua ezartzen duenez, kontratu baterako ekonomia- edo finantza-kaudimena eta kaudimen tekniko edo profesionala egiaztatzeko, kontratazio-organismoak lege honen 87. artikulutik 91. artikulura xedatutako dokumentuen artean zehaztutakoak aurkeztu beharko dira. Hala ere, artikulua horietan ez dira aipatzen kontratuak egiteko hizkuntza-izaerako gaitasun-baldintzak.

Era berean, SPKLren 202.1 artikuluan honako hau xedatzen da: «Kontratazio-organoek zilegi izango dute baldintza bereziak ezartzea kontratua egikaritzeko, baldin eta baldintza horiek lotuta badaude kontratuaren objektuarekin [...] ez badira zuzenean edo zeharka diskriminatzaileak, Europar Batasuneko zuzenbidearekin bateragarri badira eta hala lizitazio-iragarkian nola baldintza-agirietan adierazten badira». Bigarren apartatuan zehazten duenez, «exekuzio-baldintza horiek, bereziki, kontsiderazio ekonomikoei buruzkoak, berrikuntzari edo ingurumenari lotuak edo kontsiderazio sozialei buruzkoak izan ahalko dira».

Araudi autonomikoari dagokionez, Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publikoetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesua arautzen duen apirilaren 15eko 86/1997 Dekretuaren 18. artikulua honako hau xedatzen du: «Entitate bakoitzak 17. artikuluan ezarritako normalizazio-helburuak betetzeko erabiliko duen hizkuntza-politika eta bere nondik norako eta jarraibide nagusiak agertuko dira euskararen erabilera normalizatzeko planetan. Bertan, gutxienez, honako hauek jasoko dira:

d) Kontratazio-arloan erabiliko diren neurriak; batez ere, hirugarren batzuek herritarrekin zuzeneko harreman duten zerbitzu publikoak eskaintzen dituztenean, dagokion administrazioak berak bete behar lituzkeen antzeko hizkuntza-baldintzak berma daitezen».

Ildo horretan, hizkuntza-arloan indarrean dagoen araudia betetzea administrazio publikoen erantzukizuna da, eta haien ezarritako dute nola bermatuko den kontratu bakoitzaren administrazio-klausula partikularren agirietan jasotako betebeharrak betetzen direla. Horrenbestez, kontratistek, hizkuntza-araudiaz gain, beren kontratu espezifikorako ezarritako baldintzak ere bete beharko dituzte, betiere baldintza horiek kontratuaren objektuarekin zuzeneko lotura badute.

Puntu honetara iritsita, Auzitegi Gorenaren otsailaren 14ko 250/2017 Epaian jasotako doktrinak, 464/2015 kasazio-errekurtsoan emandakoak, babes handia eman dio hizkuntzaren aldetik arduratsua den kontratazio publikoari. Kontratazio publiko horren jurisprudentzia-doktrina kontuan hartu behar dute hizkuntza propioaren normalizazioa bete behar instituzionaletako bat den kontratazio-organo guztiek, hala nola Euskal Autonomia Erkidegoak. Zeharkako kudeaketan zerbitzu publikoa ematen duten enpresa adjudikaziodunetako langileen hizkuntza-eskubideei dagokienez, Auzitegiaren ustez, «analogiaz, bigarren alderdi horri [zuzeneko kudeaketa] buruzko jurisprudentzia aplikatu daiteke, eta honela laburbil daiteke:

1. Arau orokorra da gaztelania ez diren hizkuntza koofizialak jakitea merezimendu ez-baztertzailatzat har daitekeela.
2. Hautaketa-prozesuetan hizkuntza koofiziala jakitea Espainiako Konstituzioaren 103.3 artikuluko "merezimendu eta gaitasun" kontzeptuaren barruan sartzen da; haatik, proportzionaltasun-printzipiotik eskatu behar da, eta horrek esan nahi du bete beharreko eginkizunaren edo lanpostuaren tipoa edo maila dagoela.
3. Funtzio publikoan sartzeko berdintasun-eskubidearen aurka doa autonomia-erkidegoko hizkuntza koofizialaren ezagutza-maila jakin bat eskatzea ez badu dagokion funtzioa betetzeko eskatzen den gaitasunarekin inolako loturarik.
4. Hortaz, lanpostu jakin batzuetarako soilik da baztertzaila dagokion autonomia-erkidegoko hizkuntza koofizialaren ezagutza-proba, herritarrek Administrazioaren aurrean hizkuntza hori erabiltzeko duen eskubidea bermatzeko.
5. Diskriminatzailea da hizkuntza koofiziala jakin dezaten eskatzea herritarrek hizkuntza erabiltzearekin zuzenean lotuta ez dauden plazak betetzeko. Horrek, kasu bakoitzean, plaza bakoitzari lotutako funtzioak eta zerbitzu jakin bateko langile oro baloratzea eskatzen du. Beraz, herritarrek ez badu

eskubide hori baliatzeko aukerarik, orduan berma daiteke langileren batek erkidegoko hizkuntza propioa hitz egitea, betiere gaztelania jakiteko konstituzio-betebeharretik abiatuta.

6. Inguruabar horietakoren bat tartean ez badago, autonomia-erkidegoetako hizkuntzak nahitaez, berariaz edo inplizituki jakin beharra diskriminatzailetzat jotzen duen jurisprudentzia dago indarrean».

Beraz, Auzitegi Gorenak onartzen du, zerbitzu publikoaren kudeaketa zuzeneko edo zeharkakoa den gorabehera, zerbitzu publiko bat materialki gauzatzen duten langileen hizkuntza-gaikuntza araubide juridiko beraren mende egon behar dela, zerbitzu publikoen erabiltzaile diren herritarren hizkuntza-aukeraren eskubideetan oinarrituta.

Bestalde, KEAANen doktrinatik ondoriozta daiteke kontratua betetzeko baldintza bereziak (sozialak, ingurumenekoak edo lanekoak) guztiz onargarriak direla, baldin eta kontratuaren objektuari lotuta badaude, zuzenean edo zeharka diskriminatzaileak ez badira eta lizitazio-iragarkian eta baldintza-agirietan adierazten badira. Hala, azaroaren 23ko 1071/2018 Ebazpenak, 654/2018 eta 658/2018 errekurtsoei buruzkoak, honakoa adierazten du:

- **a.** Kontratuaren objektuari lotuta egon behar dute, eta ez dute zuzenean edo zeharka diskriminatzaileak izan behar. Halaber, Europako Erkidegoko zuzenbidearekin bateragarriak izan behar dute, eta lizitazio-iragarkietan eta baldintza-agirietan adierazi behar dira.
- **b.** Ezin dira betearazte-baldintza bereziak identifikatu sektoreko legerian lan, gizarte, ingurumen edo beste edozein arlotako lege-betebeharren multzoarekin. Kontratua betetzeko baldintza bereziak kontratazio-organoak baldintza-agirietan ezarritako betebeharrak dira. Ildo horretatik, legegileak gogora ekarri dio kontratazio-organoari, SPKLren 201. artikuluan, neurri egokiak hartu behar dituela kontratistak ingurumenaren, lanaren eta gizartearen arloan dituen legezko betebeharrak betetzen dituela ziurtatzeko.
- **c.** SPKLren 202. artikulua araberak, baldintza bereziak honako hauek izan daitezke «batik bat»: oharpen ekonomikoak, berrikuntzarekin lotutakoak, ingurumenekoak nahiz sozialak edo enpleguari buruzkoak.
- **d.** Kontratuaren objektua egikaritzearekin eta kontratistak behar bezala jokatzearekin lotzen dira; beraz, baldintza-agirietan zigorak ezarri ahal izango dira (kontratua betetzen ez denerako), edo kontratuaren funtsezko betebeharren izaera eman ahalko zaie, kontratua suntsitzeko arrazoi gisa.

Aurreko guztiarekin lotuta, ondoriozta daiteke dekretu-proiektuaren artikuluek bete egiten dituztela SPKLn kontratazioaz ezarritako manuak, bai eta Euskal Autonomia Erkidegoko Sektore Publikoaren Kontratazioaren Araubideari buruzko uztailaren 27ko 116/2016 Dekretuak ezarritakoa ere. Hala, apirilaren 4ko 8/2023 Txostenean adierazi zen moduan, gaztelaniadun teknikariak ez badira gauza baldintza-tekniko horiek berak euskaratzeko, zehaztu egin behar da nola egingo den euskarazko itzulpen ofiziala: IZOren bidez edo beste bide batetik

IV.- ONDORIOA.

Azaldutakoagatik guztiagatik, Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoan euskararen erabilera normalizatzeko dekretu-proiektuaren edukiaren ALDEKO TXOSTENA egin da, haren edukia txosten honetan jasotako jarraibide eta gomendioetara egokitzeko.